

Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 26 stycznia 2018 r., II Aka 194/17

ZYGMUNT KUKUŁA*

STRESZCZENIE

Glosa nawiązuje do problematyki ochrony dokumentów przez pryzmat wymagań stawianych w art. 271 k.k., kryminalizującym poświadczanie nieprawdy, zwane potocznie fałszerstwem intelektualnym. Wykładnia ustawowych znamion koncentruje się wokół osoby wystawiającej dokument oraz charakteru dokumentu, w połączeniu z treścią, jaką zawiera. Dokument poświadczający nieprawdę jest zakresowo węższy niż dokument w rozumieniu art. 115 § 14 k.k., zawierającym ustawową definicję dokumentu. Autor zwraca uwagę na znaczenie zawartych w nim zapisów, które muszą posiadać doniosłość prawną w sferze publicznej.

Słowa kluczowe: przestępstwo, wystawianie dokumentu, poświadczenie nieprawdy, funkcjonariusz publiczny, wiarygodność dokumentów

Komisja kolejowa badająca okoliczności wypadku dokonuje sprawdzenia zapisów w dokumentach związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego. Do takich dokumentów można zaliczyć dziennik ruchu. Kwestionowanych wpisów umieszczonych przez oskarżonych w Dziennikach Ruchu nie sposób traktować jako spełniających ustawowe kryteria przewidziane w przepisie art. 271 § 1 k.k., bo w tym analizowanym przypadku nie miały one żadnego znaczenia wykraczającego „na zewnątrz”, do sfery publicznej, tj. poza stosunkiem prawnym, który był podstawą do ich sporządzenia, nie zawierały też w swej treści poświadczenia, któremu przysługuje cecha zaufania publicznego, a w związku

* Dr hab. Zygmunt Kukuła, pracownik naukowy Wyższej Szkoły Administracji w Bielsku-Białej, funkcjonariusz III Komisariatu Policji w Bielsku-Białej.

z tym domniemanie prawdziwości, poza tym żaden inny podmiot poza pracodawcą nie miał do nich dostępu.

Problematyka dokumentów i ich prawnokarnej ochrony od dawna pozostaje w zainteresowaniu zarówno doktryny, jak i orzecznictwa sądowego. W ostatnich kilkunastu latach zaobserwowano zwiększające się zainteresowanie tą tematyką w dorobku judykatury, szczególnie w sądach apelacyjnych. Dokumenty zaliczane do przedmiotu ochrony z art. 271 k.k.¹ stanowią szczególną odmianę dokumentów, ze względu na podmiot, który je wystawia, oraz cel, jakiemu służą. Tak więc nie każdy dokument wystawiony przez upoważnioną osobę, będzie spełniał warunki pozwalające na uruchomienie odpowiedzialności karnej w przypadku niezgodności jego treści ze stanem rzeczywistym. Zapewne z tego względu pojawiają się i będą występować w przyszłości wątpliwości, wymagające dokonania precyzyjnej wykładni pojęć z tym związanych. Do jednego z takich właśnie przypadków nawiązuje wyrok SA w Katowicach z 26.01.2018 r.²

Tytułem wprowadzenia należy zwięźle odnieść się do sprawy karnej, w której zapadło poddane komentarzowi orzeczenie. Jedno z kilku przestępstw, które zarzucano oskarżonemu w niniejszej sprawie, obejmowało czyn z art. 271 § 1 k.k. i miało polegać na tym, że pełniąc obowiązki dyżurnego ruchu w Posterunku Odgałęźnym i będąc osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu, poświadczył nieprawdę w „Książce kontroli urządzeń sterowania ruchem kolejowym Posterunku Odgałęźnego”, dokonując w tym dokumencie niezgodnego z prawdą wpisu oznaczonego godziną, a dotyczącego stwierdzenia braku kontroli rozjazdu, wyprawienia pociągu na sygnał zastępczy, stwierdzenia rozprucia rozjazdu po przejeździe pociągu i sprawdzenia stanu rozjazdu na gruncie. Przestępstwo to powiązane było z zarzutem głównym, którym było spowodowanie zdarzenia katastrofy w ruchu lądowym. Sąd pierwszej instancji uznał oskarżonego za winnego opisywanych przestępstw i skazał go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. Apelację od wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając naruszenie prawa materialnego przez niezasadne przyjęcie, że zachowanie oskarżonego, polegające na poświadczeniu nieprawdy w dokumencie, wypełniało znamiona tego czynu. Po rozpoznaniu apelacji sąd drugiej instancji uznał zasadność apelacji obrońcy i w następstwie tego uniewinnił oskarżonego od zarzutu naruszenia art. 271 § 1 k.k. Jednocześnie sąd nie podważył faktu sporządzenia kwestionowanych zapisów we wspomnianym dokumencie, jednak inaczej ocenił jego prawne znaczenie. Opinia ta ma istotne znaczenie dla

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, ze zm.; dalej: k.k.).

² Wyrok SA w Katowicach z 26.01.2018 r., II Aka 194/17, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego Katowice 2018, nr 2, poz. 11.

prawnokarnej oceny dokumentów, mieszczących się w pojęciu dokumentu poświadczającego nieprawdę.

Przystępując do oceny słuszności zapadłego orzeczenia, należy w pierwszym rzędzie odnieść się do charakteru dokumentu, o którym mowa w art. 271 k.k., albowiem rzutuje to na zakres przedmiotowy odpowiedzialności karnej. W słowniku wyrażeń ustawowych definicja dokumentu znalazła się w art. 115 § 14 k.k. Uważa się za niego każdy przedmiot lub inny zapisany nośnik informacji, z którym związane jest określone prawo albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne. Definicja ta tworzy podstawę wyjścia do prawnokarnej oceny charakteru dokumentu na potrzeby wykładni przestępstwa typizowanego w art. 271 k.k., zwanego fałszerstwem intelektualnym. Mechanizm przestępczego działania polega w tym wypadku na zamieszczeniu w treści prawdziwego dokumentu, wystawionego przez właściwą do tego celu osobę, nieprawdziwej treści. Dokument ten nie jest ani przerobiony ani podrobiony, jego twórca wystawia go we własnym zakresie działania, składając pod nim swój autentyczny podpis.

Istotę przestępstwa, co szczególnie należy zaakcentować, stanowi zaufanie do dokumentu, oparte na domniemaniu, że określona osoba, z uwagi na swoje uprawnienia, daje szczególną gwarancję jego rzetelności. Wystawiający dokument, o którym tu mowa, został obarczony formalnym zaufaniem, przez co ze względu na osobę wystawcy wytworzony dokument staje się przynajmniej teoretycznie bardziej wiarygodny dla innych uczestników obrotu prawnego. Można z dużym uproszczeniem założyć, że wiąże się z nim wzmocnione domniemanie jego prawdziwości. W chwili obecnej odpowiedzialność podmiotowa za jego wystawienie uległa dosyć istotnemu poszerzeniu. Osobą zdolną do jego popełnienia będzie nie tylko funkcjonariusz publiczny, ale też każda osoba uprawniona do wystawienia oznaczonego rodzaju dokumentu. Doktryna podejmowała już wysiłki w kierunku określenia katalogu osób odpowiedzialnych za to przestępstwo³, jednak proces ten podlega ciągłym zmianom. Poświadczenie, jako takie, wykazuje charakter czynności wtórnej w tym sensie, że sprawca realizując swoje uprawnienia, odtwarza rzeczywistość, „kopiuje” fakty zarejestrowane w przeszłości. Sprawca swoje działanie podejmuje umyślnie, dopuszcza się zamiar zarówno bezpośredni, jak i ewentualny⁴.

³ Zob. R. Góral, *Kodeks karny – praktyczny komentarz*, Warszawa 1998, s. 178; M. Kalitowski, Z. Sienkiewicz, J. Szumski, L. Tyszkiewicz, A. Wąsek, *Kodeks karny z komentarzem*, t. II, Gdańsk 1999, s. 403; zob. też J. Błachut, *Dokument jako przedmiot ochrony prawnokarnej*, Warszawa 2011.

⁴ Zob. R. Zawłocki, [w:], *Kodeks karny. Komentarz*, t. I, A. Wąsek (red.), Warszawa 2006, s. 664.

W porównaniu do art. 270 § 1 k.k. kryminalizującego tzw. fałsz materialny, przestępstwo fałszerstwa intelektualnego, ze względu na wykładnię literalną jego ustawowej treści, zawęża w istotnym stopniu to znaczenie (dokumentu – *uwaga Z.K.*), wyłącznie do dokumentów, które się „wystawia”, a nie „sporządza”⁵. W szczególności może to dotyczyć złożenia przez sprawcę samego tylko podpisu pod przedłożonym mu dokumentem⁶. W tak określonej formule mieszczą się dokumenty w rozumieniu art. 244 k.p.c.⁷, 76 k.p.a.⁸ oraz inne, którym moc dowodową nadają przepisy szczególne. Pojęcie dokumentu użyte w art. 271 § 1 k.k. posiada w tej sytuacji węższe znaczenie od tego, którym posługuje się art. 115 § 14 k.k. Przedmiotem czynności wykonawczej mogą być wyłącznie dokumenty kreowane aktem wystawienia, poświadczzone ręką uprawnionego wystawcy⁹. Dokonanie poświadczenia nieprawdy w dokumentach jest możliwe przez jedną z trzech form potwierdzenia okoliczności: (1) tych które nie miały miejsca, (2) przeznaczonych oraz (3) zatajenia tego, co należało w dokumencie stwierdzić¹⁰.

Warunkiem przypisania odpowiedzialności karnej jest jednak to, by nieprawdziwa okoliczność umieszczona w prawdziwym – co do sposobu wytworzenia – dokumencie, odnosiła się do faktu mającego znaczenie prawne. Poświadczenie nieprawdy musi więc odnosić się do faktów związanych bezpośrednio z działalnością wystawiającego taki dokument¹¹. Ta okoliczność wpłynęła niewątpliwie na ocenę charakteru „Dziennika ruchu pociągów”, dokonaną przez sąd w niniejszej sprawie. Aktualne pozostaje stanowisko, zgodnie z którym poświadczenie nieprawdy pod wpływem przełożonych nie uchyla odpowiedzialności za wystawienie dokumentu, o którym mowa w art. 271 k.k.¹². Wspomniane w treści znamion art. 271

⁵ Zob. wyroki SN z: 26.10.1996 r., V KKN 147/96, OSNKW 1997, nr 102, poz. 8 i 29.10.1998 r., IV KKN 128/97, OSNPK 1998, nr 3, poz. 9.

⁶ Zob. J. Wojciechowski, *Kodeks karny. Komentarz. Orzecznictwo*, Warszawa 1988, s. 475.

⁷ Dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone; ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.).

⁸ Dokumenty urzędowo sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy państwowe w ich zakresie działania stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo stwierdzone. Przepis ten stosuje się odpowiednio również do dokumentów urzędowo sporządzonych przez organy jednostek organizacyjnych lub podmioty, w zakresie poruczonych im z mocy prawa lub porozumienia spraw wymienionych w art. 1 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, ze zm.; dalej: k.p.a.).

⁹ Zob. wyrok SA we Wrocławiu z 5.09.2012 r., II Aka 155/12, Lex nr 122351.

¹⁰ Zob. J. Szczypińska, *Przestępstwo fałszu intelektualnego w ustawodawstwie, judykaturze i doktrynie*, [w:] *Nowa kodyfikacja prawa karnego*, T. 9, L. Bogunia (red.), Wrocław 2001, s. 73.

¹¹ Zob. wyrok SN z 11.05.2017 r., III KK 460/16, Lex nr 2307109.

¹² Zob. wyrok SN z 5.03.1936 r., 2K 2351/35, Zb. O. 1936, nr 9, poz. 346, OSP 1936, poz. 928.

§ 1 k.k. uprawnienie do wystawienia dokumentu, musi odnosić się do poświadczenia jakichś okoliczności mających znaczenie prawne, a nie do oświadczenia ich we własnym interesie¹³, przy czym uprawnienie to nie może wynikać jedynie z ogólnego, przysługującego każdemu prawa uczestnictwa w obrocie prawnym¹⁴, co w znaczący sposób zawęży krąg podmiotów przestępstwa z art. 271 k.k. Oprócz funkcjonariusza publicznego podmiotem przestępstwa, opisanego w art. 271 § 1 k.k., stanie się również „inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu”. W tej kwestii wielokrotnie wypowiadały się wcześniej sądy, przyjmując regułę, w myśl której źródło upoważnienia do wystawienia dokumentu przez osobę niebędącą funkcjonariuszem publicznym powinno mieć swe umocowanie w ustawie lub wydanych na jej podstawie aktach normatywnych niższego rzędu. Upoważnienie takie zawierają liczne ustawy oraz wydane na ich podstawie akty wykonawcze, regulujące różne rodzaje i dziedziny działalności ludzkiej¹⁵.

Problematyka, której to dotyczy, została rozwinięta nieco wcześniej, przyczyniając się do powstania stabilnej wykładni omawianego przepisu. Pogląd ten zakłada, że uprawnienie do wystawienia dokumentu musi odnosić się do poświadczenia jakichś okoliczności mających znaczenie prawne, a nie tylko do oświadczenia ich we własnym interesie¹⁶. Uprawnienie to nie może przy tym wynikać jedynie z ogólnego, przysługującego każdemu prawa uczestnictwa w obrocie prawnym¹⁷, co w znaczący sposób ogranicza krąg podmiotów przestępstwa z art. 271 k.k. W toku dalszej selekcji wykluczono spod tego zakresu strony sporu cywilnoprawnego, występujące przed sądem¹⁸. Jest to zaledwie kilka przykładów zawężających taką odpowiedzialność.

Przyjęcie przez oskarżyciela w akcie oskarżenia „Dziennika ruchu pociągów”, jako mieszczącego się w pojęciu dokumentu w znaczeniu art. 271 k.k., wynika zapewne z zapatrywania wypracowanego przez sądy w okresie międzywojennym. Tam rzeczywiście uznano, iż przestępstwo poświadczenia nieprawdy zostaje popełnione niezależnie od tego, czy dokument, w którym zapis taki się znajduje, ma znaczenie prawne na zewnątrz, czy też tylko znaczenie wewnętrzne, np. dla władzy przełożonej urzędnika, ewentualnie dla władzy nadzorczej lub kontrolującej¹⁹.

¹³ Zob. wyrok SN z 24.10.1996 r., V KKN 147/96, OSNKW 1997, nr 1-2, poz. 8.

¹⁴ Zob. wyrok SA w Łodzi z 30.10.1996 r., II Aka 56/96, OSN Prok. i Pr. 1997, nr 5, poz. 19; wyrok SN z 23.02.2012 r., III KK 375/11, OSNKW 2012, nr 6, poz. 64.

¹⁵ Zob. wyrok SA we Wrocławiu z 18.04.2012 r., II Aka 82/12, Lex nr 1165162.

¹⁶ Zob. wyrok SN z 24.10.1996 r., V KKN 147/96, OSNKW 1997, nr 1-2, poz. 8.

¹⁷ Zob. wyrok SA w Łodzi z 30.10.1996 r., II Aka 56/96, OSN Prok. i Pr. 1997, nr 5, poz. 19.

¹⁸ Zob. wyrok SA w Białymstoku z 25.04.1997 r., II Aka 154/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego Białystok 1997, nr 2, poz. 17.

¹⁹ Zob. wyrok SN z 5.09.1935 r., 2K 828/25, Zb. O. 1936, nr 3, poz. 99.

Wysztąpiły się tym samym dwa konkurujące ze sobą zapatrywania. Pod rządami kodeksów karnych z 1932 r. i 1969 r. przewagę uzyskał pogląd o zapewnieniu jednakowej ochrony prawnej dokumentom wewnętrznym i zewnętrznym²⁰. Proces transformacji ustroju gospodarczego wpłynął jednak na diametralną zmianę dotychczasowego podejścia, które obecnie zdecydowanie przeważa w orzecznictwie sądowym i, jak wiele na to wskazuje, może mieć charakter trwały. Począwszy od 1999 r., w sądach apelacyjnych zaczął zyskiwać na znaczeniu pogląd, według którego nie są objęte ochroną art. 271 k.k. dokumenty sporządzone przez funkcjonariuszy publicznych dla celów wewnętrznych urzędu (notatki służbowe itp.) ani dokumenty regulujące zobowiązania między osobami fizycznymi lub prawnymi (umowy, oświadczenia itp.). Wywołują one skutki wyłącznie wewnątrz danego przedsiębiorstwa²¹, a pracownicy, którzy je sporządzają, w ocenie sądu nie są funkcjonariuszami publicznymi²². Użycie takich dokumentów w celach przestępczych nie zmienia ich charakteru. Jeżeli sporządzono je w celu przestępczym, sprawca nie podlega odpowiedzialności z art. 271 k.k., lecz za przestępstwo, w którym uczestniczy w granicach swego zamiaru²³.

W każdym przedsiębiorstwie funkcjonuje pewien zbiór dokumentów, tworzonych na jego potrzeby, pozwalających na kontrolę zatrudnionych w jego strukturach pracowników i w różnym stopniu rzutujących na wykonywaną przez nich pracę. Niektóre służą wyłącznie dla kontroli prawidłowości pełnionych obowiązków pracowniczych, mających wpływ na ustalanie wynagrodzenia bądź innych świadczeń pracowniczych. Różne są więc następstwa prawne zamieszczanych w nich danych oraz informacji. Jeśli określona osoba wystawia dokument, do sporządzenia którego nie była uprawniona, to podlega określonej odpowiedzialności dyscyplinarnej, nie zaś za przestępstwo poświadczenia nieprawdy. Nie może być mowy o przestępstwie, gdy poświadczono nieprawdę przez pomyłkę, nawet jeśli działaniu sprawcy można przypisać lekkomyślność lub niedbalstwo. Wynika to z braku nieumyślnej odmiany tego czynu.

Jak już wcześniej wspomniano, poświadczenie może dotyczyć wyłącznie treści, która może być prawdziwa lub nieprawdziwa. Nie mieszczą się w tym zbiorze dokumenty, nie poddające się weryfikacji według kryterium prawdziwości, np. decyzja administracyjna. Najważniejszą cechą dokumentu, w rozumieniu art. 271

²⁰ Zob. wyrok SN z 5.09.1935 r., 2 K 828/35, Zb. O. 1936, nr 3, poz. 99; uchwała SN z 4.06.1973 r., VI KZP 8/73, OSNKW 1973, nr 9, poz. 103.

²¹ Zob. wyrok SA w Katowicach z 29.05.2015 r., II Aka 98/15, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego Katowice. Biuletyn 2015, nr 3, poz. 6.

²² Zob. wyrok SA w Krakowie z 21.03.2003 r., II Aka 266/02, KZS 2003, nr 4, poz. 37.

²³ Zob. wyrok SA w Krakowie z 25.11.1999 r., II Aka 173/99, OSN Prok. i Pr. 2000, nr 4, poz. 22.

k.k., jest domniemanie prawdziwości treści w nim zawartej, którą gwarantować ma osoba zasługująca na szczególną wiarygodność. Właśnie dlatego wprowadzenie do takiego dokumentu treści nieprawdziwych, sprzecznych z tym domniemaniem i niweczących publiczne zaufanie do takiego dokumentu, jest na tyle niebezpieczne, że ustawodawca uznał taki czyn za przestępstwo²⁴.

Wnikliwa analiza treści głosowanego wyroku wpisuje się w utrwaloną już wykładnię art. 271 § 1 k.k., stawiającą wysokie kryteria selekcji przy kwalifikowaniu dokumentów jako przedmiotu prawnokarnej ochrony z tego przepisu. Po raz kolejny przypomniano, iż nie stanowią tego przestępstwa dokumenty sporządzane na użytek wewnętrzny danego podmiotu czy przedsiębiorstwa, ponieważ osoby spoza tego kręgu nie mają uprawnień, aby z nich korzystać, poza tym nie rodzą one skutków prawnych na zewnątrz, nie licząc skutków faktycznych w postaci zdarzenia zwanego katastrofą kolejową, z czym mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie. To jednak stanowi wypełnienie znamion innego czynu zabronionego, będącego przedmiotem odrębnie prowadzonej oceny i utrzymanego w mocy rozstrzygnięcia. Rozstrzygnięcie sądu ma niewątpliwie charakter kazuistyczny, jednakże taki też charakter posiada materia regulowana powyższym przepisem karnym. Sąd przedstawił w sposób prawidłowy argumenty przemawiające za przyjęciem przedstawionego stanowiska, dlatego też należy je w pełni uznać za słuszne.

BIBLIOGRAFIA

Literatura

Błachut J., *Dokument jako przedmiot ochrony prawno-karnej*, Warszawa 2011.

Góral R., *Kodeks karny – praktyczny komentarz*, Warszawa 1998.

Kalitowski M., Sienkiewicz Z., Szumski J., Tyszkiewicz L., Wąsek A., *Kodeks karny z komentarzem*, t. II, Gdańsk 1999.

Szczypińska J., *Przestępstwo fałszu intelektualnego w ustawodawstwie, judykaturze i doktrynie*, [w:] *Nowa kodyfikacja prawa karnego*, t. 9, L. Bogunia (red.), Wrocław 2001.

Wojciechowski J., *Kodeks karny. Komentarz. Orzecznictwo*, Warszawa 1988.

Zawłocki R., [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, t. II, Wąsek A. (red.), Warszawa 2006.

Orzecznictwo

Uchwała SN z 4.06.1973 r., VI KZP 8/73, OSNKW 1973, nr 9, poz. 103.

Wyrok SN z 11.05.2017 r., III KK 460/16, Lex nr 2307109.

Wyrok SN z 23.02.2012 r., III KK 375/11, OSNKW 2012, nr 6, poz. 64.

Wyrok SN z 24.10.1996 r., V KKN 147/96, OSNKW 1997, nr 1-2, poz. 8.

Wyrok SN z 29.10.1998 r., IV KKN 128/97, OSNPK 1998, nr 3, poz. 9.

Wyrok SN z 5.03.1936 r., 2 K 2351/35, Zb. O. 1936, nr 9, poz. 346, OSP 1936, poz. 928.

²⁴ Zob. wyrok SN z 9.10.1996 r., V KKN 63/96, OSP 1998, nr 7-8, poz. 147.

Wyrok SN z 5.09.1935 r., 2 K 828/35, Zb. O. 1936, nr 3, poz. 99.

Wyrok SN z 9.10.1996 r., V KKN 63/96, OSP 1998, nr 7-8, poz. 147.

Wyrok SA Białymstoku z 25.04.1997 r., II AKa 154/96, OSA Białystok 1997, nr 2, poz. 17.

Wyrok SA w Katowicach z 29.05.2015 r., II Aka 98/15, OSA Katowice, Biuletyn 2015, nr 3, poz. 6.

Wyrok SA w Krakowie z 21.03.2003 r., II Aka 266/02, KZS 2003, nr 4, poz. 37.

Wyrok SA w Krakowie z 25.11.1999 r., II AKa 173/99, OSN Prok. i Pr. 2000, nr 4, poz. 22.

Wyrok SA w Łodzi z 30.10.1996 r., II AKa 56/96, OSN Prok. i Pr. 1997, nr 5, poz. 19.

Wyrok SA we Wrocławiu z 18.04.2012 r., II AKa 82/12, Lex nr 1165162.

Wyrok SA we Wrocławiu z 5.09.2012 r., II Aka 155/12, Lex nr 122351.

Comments to the judgement of the Court of Appeals in Katowice of 26 January 2018, II Aka 194/17

SUMMARY:

The publication covers the issues of protection of documents in view of the requirements of Art. 271 of the Penal Code that makes misrepresentation a criminal offence – commonly referred to as an intellectual falsification. The interpretation of statutory premises is focused on the person who makes out a document and the nature of the document, combined with its content. A misrepresenting document has a narrower coverage than a document within the meaning of Art. 115 § 14 of the Penal Code containing the statutory definition of document. Note is taken of the meaning of the provisions therein that must have legal public significance.

Key words: offence, issue of document, misrepresentation, public official, reliability of documents